

Maciej Orkan-Łęcki

"Theoretical Foundations of Historical Poetics. /Teoretyczne podstawy poetyki historycznej/", Michał Głowiński, "New Literary History", vol. VII, no 2, Winter 1976 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 20/1 (63), 243

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(1) GŁOWIŃSKI Michał: Theoretical Foundations of Historical Poetics. /Teoretyczne podstawy poetyki historycznej/. "New Literary History" vol. VII, no 2, Winter 1976, s. 237-245.

Artykuł stanowi prezentację zarówno teoretycznych podstaw poetyki historycznej, jak fundamentalnych problemów, jakie stawia i usiłuje rozwiązać ta dziedzina badań literackich. W przeciwstawieniu do poetyki opisowej, kładzie ona znacznie mniejszy nacisk na typologię, wydobywając jednocześnie problem historycznego sposobu istnienia struktur literackich.

Teoretyczne zasady poetyki historycznej autor sprowadza do pięciu naczelnych zagadnień. Są to: dzieło literackie jako szczególnego rodzaju środek komunikacji; zagadnienie norm literackich; proces historyczno-literacki; rola świadomości literackiej; problem interpretowania poszczególnych dzieł. Wszystkie te zagadnienia, pokazuje autor, są ze sobą ściśle związane. Potraktowanie dzieła jako komunikatu oświetliło w nowy sposób zagadnienie społecznego istnienia dzieła i pozwoliło przeczucić przekonanie o biernej roli odbiorcy.

---

(1) GŁOWIŃSKI Michał: Theoretical Foundations of Historical Poetics (c.d.).

Normy to* - w tym ujęciu - odpowiednik gramatyki języka, reguły odpowiadające za społeczną "czytelność" komunikatu. Przyjęcie powyższych zasad umożliwiło ponadto wyjście poza krąg "L'histoire événementielle" i odsłonięcie prawdziwej natury procesu historyczno-literackiego jako procesu właśnie. Na poziomie "metajęzyka" poetyka historyczna bada nie tylko dokumenty zewnętrzne w stosunku do dzieła, ale stara się odczytać także immanentną poetykę, jaką każde dzieło sobą realizuje. Wreszcie, w odniesieniu do poszczególnych dzieł, poetyka historyczna interpretuje je w relacji do norm i do procesu historyczno-literackiego, aby pokazać, w jaki sposób dzieło oscyluje między tym, co historyczne i ogólne, a tym, co indywidualne i niepowtarzalne.

BP/63/81

M.O.-Ł.